

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	๗๔ ก.ค. ๒๕๕๔	๔๑	๑๔๘๙๕	๓

รางไฟ คำนวณเล่าคนล้านนา มะหญาการรักษาหม้อดินใหม่

ผู้คนล้านนามีความรู้เกี่ยวกับการปั้นหม้อดินมาใช้ในการชีวิตประจำวัน ไม่ว่าหม้อดินที่เรียกกันว่า น้ำตันหรือคนโท หม้อใส่ต้มน้ำดื่มกินหรือบริโภค หม้อที่ใช้ทำอาหารหรือแกงต่างๆ ในชีวิตประจำวันแต่เมื่อซื้อหม้อดินที่ปั้นใหม่มาแล้วต้องทำการรางไฟเพื่อให้หม้อดินอดหรือทนและมีความแกร่งในตัวมันเอง

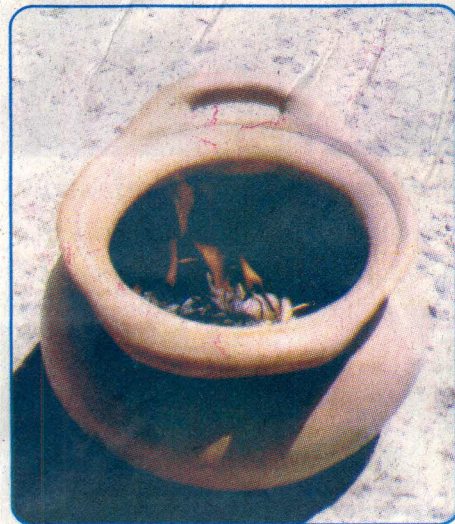
ผู้คนล้านนา แม้จะรู้จักการปั้นเครื่องใช้ภาชนะในการใช้ในชีวิตประจำวัน แต่บรรพบุรุษของผู้คนล้านนาได้ใช้มะหญาปัญญาในการรักษาให้ภาชนะดินเผา ไม่ว่าหม้อดิน น้ำตันหรือคนโท ถ้วย ชาม แม้แต่ไหหนึ่งข้าวหากว่าซื้อใหม่ๆนำไปใช้เลยทันที มันจะทำให้ภาชนะหรือหม้อดินนั้นๆ มักจะแตกง่ายหรือบางครั้ง มีน้ำซึมออกจากเนื้อหม้อดิน เมื่อ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	14 ก.ค. 2554	41	14895	3

นำน้ำเติมลงไปไม่นานน้ำก็จะเหือดหาย และจะหมดไปในที่สุด

ผู้คนล้านนาจึงมีการนำหม้อดินมาทำการรางไฟ ด้วยการไปหาเศษใบไม้ หรือเศษฝอยไม้เล็กๆมาใส่ในหม้อดินหรือภาชนะที่ต้องการรางไฟ เมื่อใส่เชื้อเพลิงลงไปในหม้อดินแล้วจึงทำการจุดไฟเผาฝอยเศษไม้ หรือเศษใบไม้ให้

ถูกโชน ปล่อยให้เปลวไฟเผาไหม้ลามเลียผิวด้านในของหม้อดินภาชนะที่ต้องการเผา

ประโยชน์ของการรางไฟ ผู้คนหรือปราชญ์ชาวบ้านท่านใดให้ควารู้ว่า การรางไฟหม้อดินนั้นจะทำให้เนื้อหม้อดินใหม่แข็งแกร่งเพราะถูกเปลวไฟเผาในขณะที่ยังแห้ง หากมีละอองน้ำฝังหลงเหลืออยู่ในเนื้อหม้อดิน ก็จะถูกเปลวไฟไล่ให้ละอองน้ำออกไปจนหมด จะทำให้เนื้อดินแห้งสนิทและแข็งแกร่งดังที่กล่าวได้แล้ว

นอกจากนี้ยังเป็นการทำความสะอาดผิวดินด้านในอีกทางหนึ่ง เมื่อรางไฟเรียบร้อยแล้วจึงนำหม้อดินไปแช่น้ำให้อิ่มตัวอีกครั้ง จึงนำไปใช้งานได้ตามความต้องการ

ภาพ การรางไฟหม้อดิน ในแหล่งเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ล้านนา สวนชาปึงหินไฟ บ้านป่ารวก ม.6 ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.

...นิคม พรหมมาเทพย์...